

College van Burgemeester en Wethouders van Weesp

Ter attentie van de heer H. Tuning
Postbus 5099
1380 GB Weesp

Betreft: Advies inzake beleidsplan Schuldhulpverlening

Weesp, 4 december 2017

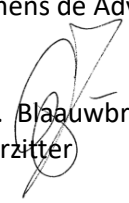
Geachte heer Tuning,

Hierbij ontvangt u ons advies inzake het beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 – 2021.
Wij hopen met onze opmerkingen en suggesties bij te dragen aan de optimalisering van de schuldhulpverlening in Weesp.

In afwachting van uw reactie,

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein Weesp,

H.G. Blaauwbroek
Voorzitter

CC: mw. A. van Dril, dhr. W. Top

Datum	4 december 2017
Wethouder	Herman Tuning
Ambtelijk contactpersoon	Angela van Dril Wim Top
Naam dossier	Beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 - 2021
Deadline advies	onbekend

Status		Voor	
Ter kennisname			
Ongevraagd advies		College van B&W	X
Gevraagd advies	X	Gemeenteraad	X

Algemeen

De Adviesraad Sociaal Domein complimenteert de gemeente met het beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 – 2021. Het beleidsplan bevat duidelijke doelstellingen en daaraan gekoppelde beleidsvoornemens. Het stuk is geschreven in duidelijke bewoordingen en leest prettig. De uitwerking kan op punten concreter en daarvoor doen wij hieronder suggesties.

In zijn algemeenheid willen wij opmerken dat in het beleidsplan wordt gesproken over risicogroepen. Ongetwijfeld zullen er groepen zijn in de samenleving die statistisch gezien een groter risico lopen op het opbouwen van problematische of risicovolle schulden dan andere, maar de Adviesraad is van mening dat het iedereen kan treffen. Daarom is het van belang dat schuldhulpverlening voor iedereen en laagdrempelig toegankelijk is.

Daarnaast vragen wij aandacht voor het beleid van de nieuwe regering. Veel mensen krijgen te maken met schulden als gevolg van overheidsbeleid. Bijvoorbeeld mensen die te maken krijgen met onverwachte terugvordering van een uitkering als gevolg van ondoorzichtige regelgeving, of een stapeling van boetes door het niet nakomen van betalingsverplichtingen. In het regeerakkoord zijn maatregelen opgenomen om deze situaties te voorkomen. De Adviesraad Sociaal Domein vraagt zich af of dit nieuwe overheidsbeleid consequenties heeft voor het lokale beleid.

(Wettelijk) Kader

Aangegeven wordt dat de gemeente nastreeft dat er na melding bij het college van de inwoner die schulden heeft binnen vier weken een gesprek plaats vindt over de hulpvraag. De Adviesraad Sociaal Domein vindt deze termijn te lang. Vier weken tot een eerste gesprek is een lange periode voor iemand met schulden. Zoals in de inleiding terecht wordt opgemerkt is de impact van financiële problemen en langdurige armoede op mensen groot. Wij adviseren daarom deze streeftermijn terug te brengen tot één week.

De gemeente vervult de rol van regisseur bij de uitvoering van integrale schuldhulpverlening. Dit heeft betrekking op het beleid, het proces en de betrokkenheid van diverse partijen. Dit betreft onder andere de schuldeisers. Hoe gaat de gemeente regie voeren ten aanzien van schuldeisers? Welke instrumenten worden hiervoor ingezet. De Adviesraad vindt dat dit beter kan worden uitgewerkt in de beleidsnota. Ten aanzien van

Bij de uitgangspunten van beleid staat beschreven dat het beleid gericht is op duurzame gedragsverandering door betere nazorg om recidive zoveel mogelijk te voorkomen. De Adviesraad ondersteunt dit uitgangspunt van harte. Wel zouden we graag zien dat ook dit punt nader wordt uitgewerkt in de beleidsnota. Met name de schuldhulpverleners kunnen meer doen op het gebied van nazorg bijvoorbeeld door het bieden van een warme overdracht aan andere betrokkenen.

Communicatie

In paragraaf 1.4 Communicatie wordt benoemd dat de gemeente zoveel mogelijk gebruik wil maken van online communicatie (ook in verband met de kosten). De Adviesraad Sociaal Domein denkt dat dit niet effectief is bij een aantal van de risicogroepen voor schuldhulpverlening. Dit wordt door de gemeente zelf ook onderkend, want bij de in hoofdstuk 2 beschreven doelstellingen worden ook andere communicatiestrategieën in gezet. Wij adviseren om ook op het gebied van communicatie maatwerk toe te passen.

Effectiviteit van beleid

Onder het kopje 'Wat gaat er goed en wat gaat er minder goed?' staat dat er sprake is van een toename van het aantal meldingen bij Versa Welzijn. Dit wordt benoemd als een succes omdat steeds meer inwoners bekend zijn met de mogelijke hulp en ondersteuning. Een toenemend aantal meldingen kan ook betekenen dat er steeds meer inwoners in Weesp zijn met problematische of risicovolle schulden. Vanuit die optiek kunnen er vraagtekens worden gezet bij de effectiviteit van het integrale beleid in het sociaal domein. Ons beperkend tot het beleid rond schuldhulpverlening gaat het dan vooral om preventie. Gelukkig is hiervoor in het beleid ruim aandacht onder doelstelling 2.

Een ander verontrustend getal in relatie tot effectiviteit van beleid is dat bijna twee derde van de inwoners die een schuldtraject heeft afgerond terug blijkt te vallen. Niet duidelijk is of er referentiecijfers van andere gemeenten bekend zijn, maar het getal is hoe dan ook erg hoog. De Adviesraad zou graag concrete beleidsvoornemens op het gebied van nazorg zien om deze recidive omlaag te brengen. De beleidsnota blijft hier nu erg algemeen over.

De Adviesraad is erg positief over het beleidsvoornemen om specialistische ondersteuning te realiseren voor inwoners met verslavingsproblematiek of GGz-stoornissen. In een tijd waarin steeds meer mensen uit deze doelgroepen zelfstandig participeren in de samenleving is dit een belangrijke maatregel.

Samenwerken, afstemmen en doorlooptijden

Uit eigen waarneming en gesprekken van de Adviesraad Sociaal Domein wordt duidelijk dat het proces van schuldhulpverlening soms (te) lang duurt. De oorzaak hiervan ligt soms bij de schuldenaar,

soms bij de schuldhulpverleners. Daar waar het ligt aan schuldhulpverleners is procesoptimalisatie wenselijk. De Adviesraad Sociaal Domein is daarom positief over het voornemen om het dienstverleningsproces dat schuldenaren doorlopen en waarin ze te maken krijgen met verschillende stakeholders uit te schrijven en te verbeteren. De Adviesraad adviseert om dit traject voortvarend aan te pakken. Met name lange doorlooptijden brengen mensen met problematische of risicovolle schulden vaak extra in de problemen en leiden vaak tot frustratie.

Een specifiek aandachtspunt in deze procesbeschrijving betreft ons inziens de informatieverzameling en dossieropbouw. Ons bereiken signalen dat informatie vaak meerdere malen wordt opgevraagd en niet wordt uitgewisseld. Ook is de reden van het opvragen van bepaalde specifieke informatie niet altijd duidelijk. Wij zijn ons ervan bewust dat privacy van cliënten een beperkende werking heeft op informatie-uitwisseling. Het is zoeken naar een goed evenwicht binnen de wettelijke kaders.

Een specifieke rol in het proces van schuldhulpverlening is weggelegd voor het sociaal wijkteam. Het sociaal wijkteam geeft handen en voeten aan de regierol. Zij spelen een rol bij het outreachend werken en bij het actief monitoren van complexe en risicovolle situaties. De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om de rol van het sociaal wijkteam nadrukkelijker te omschrijven in de beleidsnota.

Als er sprake is van een uitkeringssituatie in het kader van de Participatiewet kan ook de Sociale Dienst een belangrijke rol spelen bij het signaleren en vroegtijdig actief benaderen van betrokkenen met een hulpaanbod. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van loonbeslag. Ook de rol van de Sociale Dienst kan in de nota nader worden omschreven.

Helpen op basis van maatwerk

Het leveren van maatwerk is een goed uitgangspunt. De Adviesraad Sociaal Domein wordt enigszins op het verkeerde been gezet als dit blijkt te gaan om 'gestandaardiseerd maatwerk'. Op basis van klantprofielen worden mensen in groepen ingedeeld, waarbij een bepaald dienstverleningsaanbod hoort. Het hanteren van een methodiek is goed om gedachten te ordenen en om tot een voorstel te komen. Het mag er niet toe leiden dat de klant ondergeschikt wordt aan de methodiek. Maatwerk vereist creativiteit en handelingsruimte. Wij adviseren om het begrip 'gestandaardiseerd maatwerk' te schrappen en te helpen op basis van 'maatwerk'.

Financieel kader

Er is in de beleidsnota Schuldhulpverlening geen financieel kader opgenomen. Dit maakt het beoordelen van het realiteitsgehalte lastig. De Adviesraad Sociaal Domein adviseert om een financieel kader toe te voegen.

Conclusie

De Adviesraad Sociaal Domein adviseert positief over het beleidsplan Schuldhulpverlening 2018 – 2021, met daarbij de volgende aanbevelingen:

- Breng de termijn voor het voeren van een eerste gesprek bij problematische schulden terug van vier naar één week.
- Neem in het beleidsplan concrete beleidsvoornemens op om de recidive onder mensen die een schuldhulpverleningstraject hebben doorlopen te verlagen, met name ten aanzien van

het bieden van nazorg.

- Neem in het beleidsplan een duidelijke rolbeschrijving op voor het sociaal wijkteam.
- Geef prioriteit aan het beschrijven en verbeteren van het dienstverleningsproces. Let hierbij vooral op de doorlooptijden, de informatieverzameling en dossiervorming.
- Zorg ervoor dat de klant in het schuldhulpverleningsproces niet ondergeschikt wordt aan de methodiek. Maatwerk vereist creativiteit en handelingsruimte.
- Voeg een financieel kader voor schuldhulpverlening toe.

Handtekening voorzitter

H.G. Blaauwbroek
Adviesraad Sociaal Domein Weesp